

Streng maar rechtvaardig ...?

Iedere maand organiseert de Raad van Kerken een wake bij de vreemdelingen-detentie in Kamp Zeist. Een beklemmende situatie.

Het is zondag 6 november, een grijze herfstmiddag. Ik ben uit nieuwsgierigheid naar de maandelijkse wake gegaan, waarmee de Raad van Kerken de mensen die in Kamp Zeist in vreemdelingen-detentie zitten een hart onder de riem wil steken. Er zijn ongeveer vijftig mensen, vooral ouderen. Er zijn momenten van stilte, er worden bloemen neergelegd of in de hekken gestoken. Achter, bij de barakken, wordt *We shall overcome* toegezongen naar de vreemdelingen. Het is eigenlijk tegen beter weten in. Er heerst een verschrikkelijk beklemmend gevoel van uitzichtloosheid, gedeeld door de mensen aan beide kanten van het prikkeldraad. Het gevoel na 74 (!) maandelijkse wakes, dat aan deze situatie nooit een einde komt. Dat niet genoeg mensen het écht belangrijk vinden.

Iedereen die zich er in verdiept zal ontdekken dat het vanuit een humanitair én juridisch oogpunt onhoudbaar is hoe Nederland met vreemdelingendetentie omgaat. Niet voor niets tikken Amnesty International en het Europese Hof onze regering regelmatig op de vingers rond dit dossier. Maar daar kijken we van weg: de mensen in Kamp Zeist worden het liefst vergeten. Links noch rechts wil er de vingers aan branden. De consensus in Nederland wil een “streng maar rechtvaardig” asielbeleid. Maar het aantal mensen dat de IND direct in een hokje [echte zielige vluchteling] of [sorry, maar we kunnen niet iedereen toelaten] kan stoppen blijkt nogal klein. Dus sluiten we ze op, in afwachting van behandeling van het asielverzoek of uitzetting. Maar het gaat niet om criminelen. Ze hebben ooit huis en haard achtergelaten op zoek naar een beter leven (soms met traumatische ervaringen als enige bagage) en zo heeft ieder een ander, persoonlijk verhaal.

Deze mensen worden na bijvoorbeeld een verkeersovertreding of na het bezoek van de arbeidsinspectie aan hun werk geboeid afgevoerd naar één van de detentiecentra. Of ze worden op een willekeurige middag uit huis meegenomen.

men. Eenmaal in Kamp Zeist mogen zij zich voor het oog van de medewerkers van de particuliere beveiligingsbedrijven helemaal uitkleden ter controle om vervolgens met een vernederd gevoel te worden vastgezet.

Het regime is sober. Er is geen gevangeniswerk, studieboeken zijn er niet. Er is nauwelijks contact met de buitenwereld. Telefoonkaarten moeten nota bene door de Raad van Kerken voor ze worden ingezameld, zodat ze met Kerst kunnen bellen. Want zelf een keer wat langer bellen, daar krijgen de mensen niet genoeg lefgeld voor. Er zijn geen re-integratietrajecten, want misschien moet de opgeslotene juist het land wel uit in plaats van re-integreren. Mannen en vrouwen worden gescheiden, ook gezinnen. Rechters buigen zich pas na zes weken over een zaak (bij criminelen is dit maximaal 3 dagen) en doen tergend lang over een beslissing.

Vreemdelingen krijgen op een dag een verblijfsvergunning of niet. Dan worden ze op enig moment ‘geklinkerd’, zoals dat heet. Niet meer bij station Den Dolder, dat is te zichtbaar. Tegenwoordig worden afgewezenen afgezet in anonimiteit, bij station Amersfoort, met op een briefje de opdracht binnen 3 dagen het land te verlaten. Zo doet Nederland dat. De uitvoering van het beleid wordt gedomineerd door procedures, zodat

we de confrontatie met onze eigen uitgangspunten niet aan hoeven gaan. Angstaanjagend eigenlijk.

Het wordt langzaam donker bij het Kamp. De opgesloten mensen weten van de wake. Ik zie ze zwaaien, springen en knippen met de lichten van hun cel. Bij momenten van stilte horen we bonken op de muren van de barakken. Een bizarre gedachte schiet door mijn hoofd, die voortkomt uit de inhumaniteit van de situatie. Het lijken van buiten net dieren in de dierentuin, onrustig als ze eten krijgen. Maar dit zijn mensen die nu van een afstandje hun veel te kleine maandelijkse portie erkenning en aandacht krijgen. Dit is een van de weinige momenten waarop zij zien dat er mensen zijn in de buitenwereld die wél aan hen denken.

De wake is voorbij, de bloemen en enkele aangestoken kaarsjes blijven achter bij het prikkeldraad van het Kamp. Gevraagd wordt of iedereen de volgende keer, de volgende eerste zondag van de maand, weer komt: de 75e wake wordt dat dan, verzamelen om half vijf bij de ingang van Kamp Zeist.

We shall overcome... some day...

FLORIS VAN ARKEL (22)

Floris van Arkel is student Publiek Management aan de Universiteit van Utrecht